

Museus situats: del relat universal a la responsabilitat local

Publicat per [Interacció](#) [1] el 25/10/2019 - 09:38 | Última modificació: 27/04/2026 - 12:50

L'article *Volem museus situats, locals i alhora internacionals* planteja una crítica directa a un model de museu que ha tendit a uniformitzar-se sota una idea abstracta d'universalitat. Davant d'aquest patró, el text defensa un desplaçament conceptual que afecta tant la funció com la legitimitat dels museus: cal situar-los. Situar-los vol dir assumir el context des d'on operen, revisar els relats que construeixen i reconèixer que el coneixement que produeixen no és neutral, sinó vinculat a una realitat històrica, social i cultural concreta.

El museu situat es defineix, així, com una institució que revisa permanentment les nocions de patrimoni, identitat o memòria, i que obre el seu programa a la investigació i als sabers socials. Aquest posicionament no és només discursiu, sinó operatiu: afecta la manera com es construeixen les exposicions, com es relaciona amb el públic i com es defineixen les seves prioritats.

En paral·lel, el text reivindica el museu local, entès no com una escala menor, sinó com una responsabilitat política. El museu es deu a una comunitat concreta, amb la qual ha d'establir relacions actives, no abstractes. Això implica abandonar la idea d'un públic anònim i apostar per processos de participació, projectes compartits i una atenció real a la diversitat social del territori.

Aquesta doble condició, situat i local, no entra en contradicció amb la dimensió internacional. Al contrari, el text proposa una redefinició d'aquesta internacionalitat: no basada en la homogeneïtzació de discursos i formats, sinó en la capacitat de parlar des de la pròpia singularitat. És des de la diferència cultural, històrica i social que els museus poden dialogar amb el món i evitar convertir-se en institucions intercanviables.

El cas de Sabadell funciona com a exemple concret d'aquesta tensió. L'article descriu uns museus que no han sabut transformar-se malgrat els canvis de la ciutat, atrapats en una manca de projecte cultural i en una inèrcia institucional que es remunta dècades enrere. Aquesta situació no es presenta com una excepció, sinó com un símptoma extensible a molts museus municipals.

A partir d'aquí, el text formula diverses línies de transformació. El museu hauria de deixar de situar l'exposició com a finalitat i entendre-la com a procés, capaç de generar relacions, debat i coneixement abans i durant el fet expositiu. També es proposa com a espai educador no prescriptiu, capaç d'interpel·lar una ciutadania diversa i fragmentada.

Altres eixos clau són la transparència, especialment en els mecanismes de direcció i govern, la incorporació crítica de les tecnologies com a instruments de disseminació i accés, i la superació de les fronteres disciplinàries en la

construcció dels relats museològics. Tot plegat apunta a un canvi de paradigma: del museu com a contenidor d'objectes al museu com a infraestructura de coneixement i espai de deliberació pública.

El text no ofereix un model tancat, sinó un punt de partida. El que posa en joc és una pregunta de fons sobre les polítiques culturals locals: quin paper han de tenir els museus en la transformació de la ciutat. En aquest sentit, els situa com a institucions amb una funció insubstituïble, sempre que assumeixin el seu caràcter situat i la seva responsabilitat pública.

Referència

Creus, M. (2019). [Volem museus situats, locals i alhora internacionals](#) [2]. *Quadern de les idees, les arts i les lletres*, (219), 3-4.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2019/museus-situats>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://www.quaderndelesidees.press/volem-museus-situats-locales-i-alhora-internacionals/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6648>